

 "ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА" ЕАД

Ф И Н А Н С О В О Т Ч Е Т

към 31 декември 2015 г.

Съдържание

Годишен доклад за дейността	1 - 5
Финансов отчет:	
Отчет за всеобхватния доход	1
Отчет за финансовото състояние	2
Отчет за паричните потоци	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Приложение към финансовия отчет	5 – 38
Доклад на независимия одитор	a-b

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Пристанище Варна е регистрирано като еднолично акционерно дружество с държавно имущество с Решение № 2107/17.05.1996 год. на Варненски Окръжен Съд. Основният капитал е в размер на 8 493 571 лева, разпределен в 8 493 571 бр. поименни акции с номинална стойност 1 лв. всяка една.

Към 31.12.2015 г. "Пристанище Варна" ЕАД се управлява от Съвет на директорите в състав:

1. Димитър Йорданов Атанасов – Председател на Съвета на директорите
2. Марио Христов Желев – Заместник-председател на Съвета на директорите
3. Петър Ивов Сеферов – Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите

Дружеството се представлява от Изпълнителния директор – Петър Ивов Сеферов.

Настоящия финансово-икономически анализ обхваща основни позиции и резултати от стопанската дейност на "Пристанище Варна" ЕАД, отразена в счетоводните и експлоатационни отчети за 2015 год., като за база за сравнение е използван съответния период на предходната 2014 година.

2. АНАЛИЗ НА ОПЕРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ**2.1 Анализ на производствената дейност.**

В резултат на цялостната работа на Ръководството на "Пристанище Варна" ЕАД са постигнати следните основни резултати:

През 2015 г. в "Пристанище Варна" ЕАД са обработени 9 575 хил. тона товари.

В сравнение със съответния период на предходната година са обработени с 515 хил. тона - намаление с 5,1%, в т.ч.: - намаление на наливните товари -2,1%, намаление на насипните товари - 7% , намаление на генерални товари - 18,2%, ръст в обработка на контейнери - 6,4%.

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчетен период 2015 г.	Съотв. период на предход. година	(%)
Обработени товари (хил. тона)	9 575	10 090	- 5,1%
- насипни	6 110	6 573	- 7,0%
- генерални	625	764	- 18,2%
- наливни	1 033	1 055	- 2,1%
- контейнери	1 807	1 698	6,4%
Среден престой на един кораб (часа)	92	104	- 11,5%
- под претоварни операции	38	43	- 11,6%
- по други причини	54	61	- 11,5%
Натовареност на разполагаемия капацитет (%)	72,5	76,4	- 5,1%
Средно сп. брой на служителите за периода (бр.)	1 619	1 630	- 0,7%

През отчетния период 63,81% от товарите са в насипно състояние, 6,53% - генерални товари, 10,79% - наливни товари и 18,87% - товари в контейнери.

2.2 Пазарен анализ.

Маркетингова политика

„Пристанище Варна“ ЕАД присъства активно на пазара на пристанищните услуги, използвайки своите конкурентни предимства за да привлече нови товари и клиенти, да увеличава едни от най-главните показатели – обработен тонаж и реализирани приходи и чрез подобрене на експлоатационните, технологични, технически параметри на оказваните пристанищни услуги и ефективни маркетингови действия да увеличава тяхното качество и осигурява изпълнението на производствената си програма.

Основни фактори, оказващи влияние върху резултатите, постигнати през 2015 г.:

- Гъвкава пристанищна политика за привличането на нови товари и клиенти
- договорените и обработени газопроводни тръби (транзит)
- ръст в контейнерооборота спрямо 2015 г.;
- добро ценово ниво на пристанищните услуги и през 2015 г.;
- реорганизация на работни места, процеси, реконструкция на инфраструктурата, инвестиции в техника, с цел подобряване качеството на пристанищните услуги;

Конкуренти

„Пристанище Варна“ ЕАД е зависимо от усложнената политическа и икономическа обстановка в световен мащаб, както и от политиката на своите конкуренти, най-вече във Варненския регион. Увеличеният брой частни/концесионирани пристанища и обособени пристанищни кейове отклоняват част от товарите/ клиентите чрез по-ниски цени на услугите си.

Основните конкуренти на „Пристанище Варна“ ЕАД в международен мащаб са пристанищата на Солун и Констанца. Те продължават да работят успешно благодарение на коридорите север-юг. Атрактивните претоварни цени на услугите на „Пристанище Варна“ ЕАД не са достатъчен фактор за успешно конкуриране с тези пристанища, предвид многобройните им предимства и покровителството на националната им политика.

„Пристанище Варна“ ЕАД активно използва своите конкурентни предимства (близостта на пристанището до зърно-производителните райони, разполагаемост с магазини; капацитетни възможности за обработка на големи кораби, специализиран контейнерен терминал, специализирани площадки за съхранение на газопроводни тръби), непрекъснатата реорганизация на работния процес, осъвременяване на техниката, подобряване инфраструктурата, условията и качеството на услугите повишава удовлетвореността на клиентите и задържането им.

2.3 Изпълнение на инвестиционната програма.

Реализираните инвестиции за 2015 г. са финансирани със собствени оборотни средства. Основна цел е поддържането на висок процент техническа готовност, гарантираща по-високи норми на обработка на товарите, запазване на стабилно финансово състояние и постигане на добри икономически резултати. През 2015 г. са направени инвестиции в пристанищна инфраструктура в размер на 5 183 хил.лв и инвестиции в собствени машини и съоръжения в размер на 4 232 хил.лв.

Пазарната среда за 2015 г.

Световната икономическа криза и нейните ефекти за страната (сривове на международните пазари на търгуваните товари, намаляване на потреблението, намаляване на чуждите инвестиции, забавяне ръста на БВП и пр.), дават своето отражение върху морския бизнес и пристанищата.

Въпреки своята предпазливост, прогнозните данни съдържат редица **рискове**, подчинени изцяло на икономическата рецесия и свързани с:

- очерталата се през 2014 г. и 2015 г. тенденция на намаление на общия тонаж предлагани товари на стратегическите ни клиенти (Солвей Соди АД, Агрополихим АД, Девня Цимент АД и др.), които обичайно осигуряват малко над 40% от товарооборота
- бавното и трудно съвземане от кризата на стратегическите и традиционни клиенти на пристанището;
- все още невъзстановените пазари на традиционно работещи се в пристанището товари (силно влияещи се от пазарната конюнктура): метали, товари за строителството, товарите на Девня Цимент, нефтени продукти, химически продукти и пр.;
- непрекъснатите атаки от клиентите за намаляване цените на услугите;
- неизвестната зърнена реколта за 2015 г.;
- опасност от насочването на клиентите към други пристанища в региона, прилагащи към клиентите силна и агресивна политика на „ниски цени“.

Основните акценти на предприетите от ръководството на „Пристанище Варна“ ЕАД антикризисни мерки, залегнали при разработването на Бизнес-плана за 2016 г. и договарянето на търговската ни кампания с клиентите за 2016 г., което е осъществено през първото тримесечие на 2016 г. са насочени към:

- прилагане на различни маркетинг средства и лостове с цел задържането на стратегическите, традиционните и новоспечелени клиенти;
- привличане на нови товари и клиенти;
- предоставяне на съобразени и разумни облекчени условия при оказването на услугите.

През 2015 г. предприятието не извършва научно-изследователска и развойна дейност.

3. ИНФОРМАЦИЯ ПО ЧЛ. 187Д И ЧЛ. 247 ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

През 2015 г., Дружеството не е придобило собствени акции чрез обратно изкупуване.

През 2015 година Съвета на директорите на Пристанище Варна ЕАД е получил възнаграждения от Дружеството на стойност 108 хил. лв.

4. ИЗБРАНИ ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Финансови съотношения	2015	2014
Рентабилност на приходите (Финансов резултат / Нетен размер на приходите от обичайна дейност)	10,45%	9,53%
Рентабилност на собствения капитал (Финансов резултат / Собствен капитал)	18,60%	17,72%
Коефициент на обща ликвидност (Краткотрайни активи / Краткосрочни задължения)	2,58	1,94
Коефициент на бърза ликвидност (Вземания + Финансови средства / Краткосрочни задължения)	2,23	1,61
Финансови съотношения		
Коефициент на абсолютна ликвидност (Парични средства / Текущи задължения)	1,63	1,00
Коефициент на финансова автономност (Собствен капитал / Привлечен капитал)	2,60	1,86
Коефициент на задлъжнялост (Привлечен капитал / Собствен капитал)	0,38	0,54
Финансови показатели		
Нетни приходи от дейността	67 686	65 877
Нетна печалба	7 140	6 322
Общо активи	52 628	51 432
Общо пасиви	14 616	17 993
Собствен капитал	38 012	27 216

Приходите на "Пристанище Варна" ЕАД се формират от продажбата на услуги от основната дейност – претоварна, складово-експедиционна, услуги от спомагателната дейност и др.

Увеличението на приходите е в следствие:

- Увеличение на приходите от складово-експедиционна дейност
- Промяна в структурата на обработваните товари;
- За 12 месеца на 2015 г. са обработени 139 140 TEU контейнери при 132 808 TEU за 2014 г.
- Създадената организация за обработка на корабите и въведената техника.

5. ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, финансовото му представяне и паричните му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния финансов отчет към 31 декември 2015 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовият отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие, като по преценка на ръководството предприятието е способно да продължи дейността си като действащо. При тази преценка е взета предвид цялата налична информация за предвидимо бъдеще, но е налице съществена несигурност, която е в зависимост от бъдещите решения на изпълнителната власт на Република България.

Ръководството на дружеството счита, че в средносрочен план - до пет години е възможно реализирането на частни концесии върху територията на „Пристанище Варна“ ЕАД, но за следващия период от дванадесет месеца очаква запазване на обема и характера на извършваните пристанищни дейности от дружеството.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

Петър Ивов Сеферов
Изпълнителен директор

Варна, март 2016 г.

**Заличена
информация по
Регламент (ЕС)
2016/679**

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД, град Варна

Финансов отчет за 2015 година
Заедно с доклад на независимия одитор

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

**ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, приключваща на 31 декември 2015**

Приложения	2015 BGN'000	2014 BGN'000*	2013 BGN'000*	
Приходи	3	67 686	65 877	66 166
Други доходи/(загуби) от дейността, нетно	4	644	491	364
Разходи, за придобиване на имоти, машини и съоръжения	13	100	273	31
Разходи за материали	5	(8 934)	(9 564)	(9 143)
Разходи за външни услуги	6	(8 094)	(8 675)	(9 271)
Разходи за персонала	7	(37 967)	(36 915)	(39 496)
Разходи за амортизация	13, 14	(4 354)	(3 542)	(2 740)
Други разходи за дейността	8	(1 016)	(763)	(1 227)
Печалба от оперативна дейност		8 065	7 182	4 684
Финансови разходи	9	(177)	(195)	(125)
Финансови приходи	10	55	16	107
Печалба преди облагане с данъци		7 943	7 003	4 681
Разход за данъци върху печалбата	11	(803)	(681)	(470)
Нетна печалба за годината		7 140	6 322	4 196
Друг всеобхватен доход:	12			
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи		(533)	(183)	(324)
Данък върху печалбата, отнасящ се за компонентите на другия всеобхватен доход		90	90	94
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък върху печалбата		(443)	(93)	(230)
Общо всеобхватен доход за годината		6 697	6 229	3 966

*преизчислен и рекласифициран

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 31 март 2016 г.

Виолета Златкова
Главен счетоводител

Петър Сеферов
Изпълнителен директор

Заличена
информация по
Регламент (ЕС)
2016/679

Приложението на страници от 5 до 38 съставлява неразделна част от финансовия отчет.

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
за годината, приключваща на 31 декември 2015

	Приложение	2015 BGN'000	2014 BGN'000*	1.1.2014 BGN'000*
АКТИВИ				
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения	13	27 677	28 174	27 042
Нематериални активи	14	49	41	46
Инвестиции на разположение за продажба	15	169	169	169
Активи по отсрочени данъци	11	394	224	238
Общо нетекущи активи		28 289	28 608	27 495
Текущи активи				
Материални запаси	16	3 267	3 822	3 705
Търговски и други вземания	17	5 659	6 914	6 749
Парични средства и парични еквиваленти	18	15 346	11 781	9 797
Данък върху дохода за възстановяване	19	67	307	70
Общо текущи активи		24 339	22 824	20 321
Общо активи		52 628	51 432	47 816
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ				
Собствен капитал				
Основен капитал		8 494	8 494	8 494
Неразпределена печалба		7 069	5 927	2 426
Други компоненти на собстения капитал		22 449	19 018	16 296
Общо собствен капитал	20	38 012	33 439	27 216
Нетекущи пасиви				
Дългосрочни банкови заеми	21	2 412	3 860	5 307
Дългосрочни задължения към персонала и други	22	2 775	2 358	2 191
Дългосрочно задължение по аванси	27			939
Пасиви по отсрочени данъци	11	-	-	-
Общо нетекущи пасиви		5 187	6 218	8 437
Текущи пасиви				
Търговски и други задължения	23	7 858	10 175	10 572
Текуща част от дългосрочни банкови заеми	21	1 456	1 447	1 447
Финансирания	24	115	153	144
Общо текущи пасиви		9 429	11 775	12 163
Общо пасиви		14 616	17 993	20 600
Общо собствен капитал и пасиви		52 628	51 432	47 816

*преизчислен и рекласифициран

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 31 март 2016 г.

Виолета Златкова
Главен счетоводител

Петър Сеферов
Изпълнителен директор

Приложението на страници от 5 до 38 съставлява неразделна част от финансовия отчет.

Заличена
информация по
Регламент (ЕС)
2016/679

0198 Калю
Донев
Регистриран одитор

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

**ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, приключваща на 31 декември 2015**

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Парични постъпления от клиенти	75 816	74 514
Парични плащания на доставчици	(25 858)	(27 150)
Парични плащания на персонал	(37 856)	(38 034)
Парични наличности, получени от оперативна дейност	12 102	9 330
Получени лихви	35	15
Платени данъци от печалбата	(643)	(794)
Платени данъци (без данъци от печалбата)	(338)	(347)
Изплатени дивиденди	(2 123)	(4)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	9 033	8 200
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Закупуване на имоти, машини и съоръжения	(3 893)	(4 688)
Постъпления от дивиденди от активи на разположение и за продажба		100
Получени лихви по депозити		
Нетни парични потоци, използвани за/(от) инвестиционна дейност	(3 893)	(4 588)
Парични потоци от финансова дейност		
Получен дългосрочен заем	-	-
Предоставени депозити, нетно	-	-
Плащания по дългосрочен заем	(1 447)	(1 447)
Платени лихви по заеми	(128)	(181)
Нетни парични потоци от/(използвани за) финансова дейност	(1 575)	(1 628)
Нетно изменение на паричните потоци	3 565	1 984
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	11 781	9 797
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода (Приложение 19)	15 346	11 781

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 31 март 2016 г.

Виолета Златкова
Главен счетоводител

Петър Сеферов
Изпълнителен директор

Заличена
информация по
Регламент (ЕС)
2016/679

Приложението на страници от 5 до 38 съставлява неразделна част от финансовия отчет.

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

**ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, приключваща на 31 декември 2015**

	Основен капитал	Неразпределени печалби	Резерви	Преоценен резерв	Общо собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо към 1 януари 2013 година	8 494	2 472	6 382	9 914	27 262
Счетоводни грешки		(46)			(46)
Преизчислено салдо	8 494	2 426	6 382	9 914	27 216
Промени в капитала през 2014 година					
Разпределение на печалбата, в т.ч.:					
за дивиденди		(2 844)	(2 838)		(6)
други		(1 996)	(1990)		(6)
Общ всеобхватен доход за годината		(848)	848		
Прехвърляне към неразпределена печалба		6 322	(183)	90	6 229
Салдо към 31 декември 2013 година	8 494	5 927	9 037	9	33 439
Промени в капитала през 2014 година					
Разпределение на печалбата, в т.ч.:					
за дивиденди		(6 049)	3 925		(2 124)
други		(3 629)	1 510		(2 119)
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:		(2 420)	2 415		(5)
Печалба за годината		7 140	(533)	90	6 697
Други компоненти на всеобхватния доход		7 140			7 140
Прехвърляне към неразпределена печалба			(533)	90	(443)
Салдо към 31 декември 2014 година	8 494	7 069	12 429	10 020	38 012

Финансовият отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 31 март 2016 г.

Виолета Златкова
Главен счетоводител

Петър Сеферов
Изпълнителен директор

Заличена информация по Регламент (ЕС) 2016/679

Приложението на страници от 5 до 38 съставлява неразделна част от финансовия отчет.

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

1 Информация за дружеството

1.1. Учредяване и акционери

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД (Пристанище Варна, дружеството) е акционерно дружество със 100% държавно участие. Първоначално то е регистрирано като дружество с ограничена отговорност през 1991 г. в резултат на отделянето на активите и пасивите на дружеството от Български Морски Флот. През 1997 г. юридическата форма на дружеството е променена на еднолично акционерно дружество („ЕАД“).

Правата на собственика от страна на държавата по отношение на Пристанище Варна се упражняват от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Адресът на управление на Пристанище Варна е пл. „Славейков“ No. 1, Варна, п.к. 9000, България.

1.2. Дейности

Основната дейност на Пристанище Варна е свързана с претоварни услуги, съхранение на товарите и други пристанищни услуги.

Пристанище Варна предоставя и редица други допълнителни услуги, свързани с корабите, като водоснабдяване, осигуряване на телефон, електрозахранване, отдаване за ползване на пристанищни технически средства и др. В структурата на Пристанище Варна влизат две отделни пристанища: Пристанище Варна-Изток, Пристанище Варна-Запад.

Към 31 декември 2015 г. дружеството има 1 619 служители, наети на трудови договори (2014 г.: 1 630)

2. Счетоводна политика

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Пристанище Варна е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2015 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2015 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Към датата на издаване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2015 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи периоди, а именно:

• МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК). Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замести изцяло МСС 39. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

основни категории оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти).

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - не е приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 (когато това се случи) според датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди;
- *МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноса на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Тази промяна възниква във връзка с непоследователност между изискванията и правилата на МСФО 10 и на МСС 28 (ревизиран 2011 г.) в случаите на трансакции от инвеститор към негово асоциирано или съвместно дружество. С нея основно се пояснява, че при трансакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато трансакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло;
- *МСФО 11 (променен) Съвместни споразумения - относно отчитане на придобиване на дялове в съвместни дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК).* Това допълнение основно уточнява, че при придобиването от страна на инвеститор на дялове в съвместна дейност, която по съдържание представлява бизнес, следва да се прилагат изискванията и правилата на МСФО 3 за бизнес комбинации;
- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. - не е приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11. *Водещият принцип на новият стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им.*
- *МСС 1(променен) Представяне на финансови отчети - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока на съставителите на финансови отчети, когато е необходимо те да прилагат преценка за същественост на определена информация и нейното представяне при изготвянето на финансовите отчети, т.е. за включването или не на дадена информация, подход на представяне в отчета за финансовото състояние и в отчета за всеобхватния доход - агрегиране или самостоятелно представяне, подход на подредба на пояснителните приложения, както и представянето на някои специфични статии в отчетите;
- *МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 41 (променен) Земеделие - относно растения-носители (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК).* Тази промяна въвежда подхода за оценяване и отчитане на плододайни насаждения (растения) на принципа на имотите, машините и оборудването (ДМА) по реда на МСС 16, а не съгласно МСС 41 (по цена на придобиване и с възможност за прилагане на модела на преоценената стойност, след навлизане в плододайна възраст), тъй като тяхното участие в селскостопанското производство е сходно с тяхното(ДМА) в индустриалното производство;

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

- МСС 27 (променен) Самостоятелни финансови отчети - относно метод на собствения капитал в самостоятелните финансови отчети. (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не е приет от ЕК). С тази промяна е възстановена опцията в МСС 27 за оценяване и отчитането по метода на собствения капитал на инвестициите в дъщерни, асоциирани и съвместни дружества в самостоятелните финансови отчети;
- Подобрения в МСФО Цикъл 2012-2014 (м.септември 2014 г.) - подобрения в МСФО 5, МСФО 7, МСС 19, МСС 34 (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2015 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

- МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети, МСФО 12 (променен) Оповестяване на участия в други предприятия и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно инвестиционни дружества (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК). Тази промяна възниква във връзка с уточненията относно възможността за освобождаване от консолидация.
- МСФО 14 Отсрочени активи и пасиви по регулирани дейности (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. - не е приет от ЕК). Този стандарт е нов и служи като междинен стандарт, приложим само за предприятия, които ще преминават към МСФО като отчетна рамка за първи път, с действие до приключването на проекта за нов всеобхватен стандарт, който ще адресира такъв тип регулирани дейности. Не се прилага от предприятия вече преминали към МСФО.
- МСС 16 (променен) Имоти, машини, съоръжения и МСС 38 (променен) Нематериални активи - относно допустимите методи за начисляване на амортизация (в сила за годишни периоди от 01.01.2016 г. – не са приети от ЕК). Това разяснение уточнява, че методът за амортизация на един актив на база съотношение спрямо очакваните приходи, в чието генериране той участва, не се приема за подходящ амортизационен метод за измерването на ползите, които се консумират от използването този актив (освен в много редки случаи, по изключение);

Индивидуалният финансов отчет на дружеството е изготвен на база историческата цена с изключение на имотите, машините и оборудването, инвестиционните имоти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които са оценени на база преоценена респективно справедлива стойност.

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с принципа на действащото предприятие, текущото начисляване и историческата цена, модифицирана на определени места с преоценена стойност.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансово отчитане изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение 2.25.

2.2. Действащо предприятие

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството ръководството очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

При тази преценка е взета предвид цялата налична информация като е налице съществена несигурност, която е в зависимост от бъдещите решения на изпълнителната власт на Република България.

Ръководството на дружеството счита, че в средносрочен план – до пет години, е възможно реализирането на частни концесии върху територията на „Пристанище Варна“ ЕАД, но за следващия период от дванадесет месеца очаква запазване на обема и характера на извършваните пристанищни дейности от дружеството.

2.3. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През 2015 г. са направени ретроспективни преизчисления и рекласификации в сравнителната информация за 2014 г. по отношение на следните обекти: други разходи; търговски задължения и натрупани печалби и загуби .

Ръководството е преценило съществеността на промените и е приело, че е необходимо изготвянето и представянето на трети отчет за финансовото състояние към началото на предходния период – 01.01.2014 г. във връзка с тези преизчисления.

Изготвения и представения трети отчет за финансовото състояние към началото на предходния период е в резултат на открита счетоводна грешка, свързана с начислено задължение в размер на 121 хил. лева към ДП „Пристанищна инфраструктура“, във връзка с допълнително начислени и платени през 2015 г. местни данъци за публична държавна собственост за стари периоди, представено в приложение 27 по-долу.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Курсовите разлики, възникващи при уреждане на валутните парични позиции или при отчитането на тези парични позиции при курсове, различни от този, по който първоначално са били признати, се отчитат в печалбата или загубата за съответния период.

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Паричните позиции в чуждестранна валута към 31 декември 2013, 2012 са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ. Заключителният курс на българския лев към щатския долар към края на текущия и предходния отчетен период, е както следва:

31 декември 2015: 1 USD = 1.79007 лв.

31 декември 2014: 1 USD = 1.60841 лв.

С въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз е фиксирано съотношението BGN 1.95583 = EUR 1.

2.5. Грешки в предходни отчетни периоди

Грешки в предходни периоди са пропуски, неточности или несъответствия във финансовите отчети на Дружеството за предходни периоди, възникващи в резултат на пропусната или неправилно използвана надеждна информация. Това е информация, която е била налична към момента на одобрение за издаване на финансовите отчети или такава, за която се предполага, че е било възможно да бъде получена и използвана при изготвянето и представянето на тези отчети. Грешки в предходни периоди могат да възникнат при признаването, оценяването, представянето или оповестяването на елементи от финансовите отчети. Те се коригират ретроспективно като се преизчислява сравнителната информация или началните салда на активите, пасивите и капитала (в случаите, когато са възникнали през предходни периоди, за които не е представена информация във финансовите отчети). Корекцията се отразява в първия финансов отчет, одобрени за издаване след откриването им, като в тях се представя и отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период .

2.6. Промени в счетоводната политика

Дружеството променя счетоводната си политика само тогава, когато подобна промяна се изисква от конкретен Стандарт или Разяснение или води до представяне във финансовите отчети на по-надеждна или по-уместна информация за ефекта от операциите, други събития или условия върху финансовото състояние, резултатите или паричните потоци. Промяната в счетоводната политика, произтичаща от първоначално прилагане на нов Стандарт или Разяснение се отразява в съответствие с преходните или заключителните разпоредби на конкретния Стандарт или Разяснение. Когато такива липсват или промените се правят доброволно, те се прилагат ретроспективно като се коригират началните салда на всеки засегнат елемент от капитала или другите сравнителни суми и като се приема, че новоприетата политика се е прилагала винаги. Когато прилага счетоводна политика със задна дата, в своите финансови отчети Дружеството представя допълнителен отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период .

2.7. Признаване на приходи и разходи

Приходите се признават до размера на вероятните бъдещи икономически изгоди за Дружеството и доколкото е възможно те да бъдат достоверно измерени.

Приходи от предоставяне на претоварни услуги се признават след завършване на разтоварването, транспортирането и натоварването на всеки отделен товар.

Приходи от такси за съхранение на товари се признават за периода, за който се отнасят.

Приходи от лихви се признават при начисляването им, като се отчита ефективната доходност на актива.

Разходите се отчитат в момента на извършването им, като се спазва принципът на съпоставимост между приходи и разходи.

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата) и се състоят от разходи за лихви по получен инвестиционен заем, банкови такси и комисионни и отрицателни валутни разлики.

2.8. Имоти, машини и съоръжения

Имотите машините и съоръженията (дълготрайни материални активи) са представени по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и съоръженията се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за квалифицирани активи и др.

При придобиване на имоти, машини и съоръжения при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се отчитат като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща оценка на имотите, машините и съоръженията е модела на преоценената стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и съоръженията е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 3-4 години. Дружеството е възприело праг на същественост за целите на преоценка – 14% за транспортни средства и 5% за всички останали дълготрайни активи.

Към 31.12.2014 г. е извършен цялостен преглед и оценка за ценови промени на дълготрайните материални активи със съдействието на независими лицензирани оценители. В резултат на този преглед се установи, че балансовите стойности на активите не се различават съществено от справедливите им стойности и не се налага преоценка към датата на финансовия отчет.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се отписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и съоръжения. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Годишните амортизационни норми по групи активи са определени на база очаквания срок на полезен живот на активите в години, преразгледан към датата на последната преоценка, както следва:

сгради – 25 г.

инсталации и съоръжения – 25 г.

машини и оборудване – 5-13 г.

подобрения на наети активи – 6 г.

други – 5-7 г.

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и съоръженията подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и съоръженията е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката е за сметка на този резерв и се представя в отчета за всеобхватния доход (към статиите на другите компоненти на всеобхватния доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер (на резерва), и превишението се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "имоти, машини и съоръжения" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента "преоценъчен резерв", отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента "неразпределена печалба" в отчета за промените в собствения капитал.

2.9. Нематериални дълготрайни активи

Нематериалните активи се отчитат в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот за програмните продукти от 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от баланса, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "нематериалните активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.10. Финансови активи на разположение и за продажба

Финансови активи на разположение и за продажба са с характер на участия в капиталите на други предприятия, в които дружеството не упражнява значително влияние или контрол върху дейността им. Тези финансови активи се оценяват по справедлива стойност, а при липса на възможност за определянето ѝ – по себестойност.

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия "финансови разходи". Ако се установят такива, обезценката се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход). (Приложение 15).

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на "датата на търгуване" на сделката, т.е. датата, на която дружеството се ангажира да закупи или продаде актива.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в компоненти, които могат да бъдат рециклирани в печалбата или загубата за годината и се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция като се посочват към статията "финансови приходи" или "финансови разходи".

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се признават като текущи приходи и представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи“.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия "финансови разходи".

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в отчета за всеобхватния доход (в компоненти, които могат да бъдат рециклирани в печалбата или загубата за годината).

2.11. Материални запаси

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от цената на придобиване /себестойността/ и нетната реализируема стойност. Доставната стойност на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до настоящото им местоположение и състояние. Стойността при изписване се определя по метода на средно-претеглената цена. Нетната реализируема стойност е очакваната продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с обичайните разходи за осъществяване на продажбата.

2.12. Търговски и други вземания

Вземанията от клиенти се признават и отчитат по справедлива/номинална стойност, намалена с обезценка за несъбираемите суми. Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави от ръководството към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в Отчета за всеобхватния доход като „Други разходи за дейността“.

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Балансовата стойност на вземанията се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки. Последващите възстановявания на обезценките - корекция на начислените разходи за периода, се признават в текущите разходи в статията „Други разходи за дейността“ от Отчета за всеобхватния доход.

2.13. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват парични средства в брой, текущи сметки в банки и краткосрочни депозити в банки с първоначален падеж до шест месеца.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност;
- При наличие на банкови депозити с оригинален матуритет над шест месеца, същите не се третираат като парични средства и еквиваленти, а получените лихви по тях - се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност.

2.14. Основен/акционерен капитал

Основният капитал представлява капиталът на дружеството, който е регистриран и не подлежи на разпределение.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, дружеството е длъжно да формира и „Фонд Резервен“, като източници на фонда са:

1. най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета или по-голяма част от капитала;
2. средствата, получени като дивиденди от участие в други дружества; средствата, получени над номиналната стойност на акциите и облигациите при издаването им; Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда надхвърлят 25 на сто от номиналната стойност на капитала, отчисленията могат да се преустановят.

2.15. Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв се формира в резултат на превишението на преоценената стойност над балансовата стойност на даден актив от „имоти, машини и съоръжения“. Натрупаното увеличение, в резултат на преоценки по отношение на даден актив, признато в преоценъчния резерв, се прехвърля директно в неразпределената печалба при неговото отписване от отчета за финансовото състояние (при продажба, ликвидация или безвъзмездно прехвърляне).

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв.

2.16. Финансирания

Правителствените дарения (финансирания), включително и непаричните, се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че те ще бъдат получени от дружеството и че последното е спазило и спазва условията, и изискванията по тях.

В случаите, когато дарението е предназначено за покриване на разходи, то се признава като приход пропорционално на съответните разходи, за чието компенсиране е предназначено. В случаите,

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

когато е предназначено за придобиване на актив, справедливата му стойност се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива.

2.17. Търговски и други задължения

Задълженията към доставчици и другите задължения се отчитат по историческа цена, която се приема за справедливата цена, и която ще бъде платена за получени стоки и услуги, фактурирани или не на дружеството.

2.18. Лихвоносни заеми

Всички заеми се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в Отчета за всеобхватния доход като "финансови приходи" или "финансови разходи" през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.19. Данъци от печалбата

Разходите за данъци, признати в отчета за всеобхватния доход, включват сумата на отсрочените данъци и текущите разходи за данъци, които не са признати директно в собствения капитал или в друг елемент на всеобхватния доход.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения или вземания от бюджета, които се отнасят за текущия период и които не са платени към края на отчетния период. Текущият разход за данък е изчислен в съответствие с приложимата данъчна ставка и данъчни правила за облагане на дохода за периода, за който се отнася, на база на преобразувания финансов резултат за данъчни цели, който се различава от счетоводната печалба или загуба.

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2015 г. е 10 % (2014 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда в края на всеки отчетен период и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики.

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Отсрочените данъци се признават в печалбата или загубата, освен в случаите, когато възникват във връзка операция или събитие, което е признато, в същия или друг период, извън печалбата или загубата в друг всеобхватен доход или директно в собствен капитал. В този случай и отсроченият данък се посочва директно за сметка на друг всеобхватен доход или собствен капитал, без да намира отражение в печалбата или загубата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2015 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10 % (31.12.2014 г.: 10 %).

2.20. Доходи на персонала

Дружеството не е разработвало и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане или други дългосрочни възнаграждения и планове за възнаграждения след напускане или под формата на компенсации с акции или с дялове от собствения капитал.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове „Пенсии“, фонд „Общо заболяване и майчинство“, фонд „Безработица“, фонд „Трудова злополука и професионална болест“, фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“, както и за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсални и професионални пенсионни фондове) - на база фиксираните по закон проценти и няма друго допълнително правно или конструктивно задължение за доплащане във фондовете в бъдеще. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи на персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в печалбата или загубата в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползаното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Колективния трудов договор (КТД) работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 7 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им – в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалбата или загубата, по статия „разходи за персонал“, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи“. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

2.21. Разходи за заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията (квалифициран) актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията (квалифициран) актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба. Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията (квалифициран) актив, се определя чрез коефициент (норма) на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на дружеството, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията (квалифициран) актив. Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията (квалифициран) актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и са в ход дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба. Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.22. Финансови инструменти

2.22.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: „Заеми (кредити) и вземания“ и „Активи на разположение и за продажба“. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на „датата на търгуване“ - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: търговски и други вземания, пари и парични еквиваленти от Отчета за финансовото състояние (Приложение 17 и 19). Лихвеният доход по "кредитите и вземанията" се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), към статията „финансови приходи“. На датата на всеки финансов отчет дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по:

- справедлива стойност - за дружества, чиито книжа са борсово котирани. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез прилагане на борсова цена „купува“ от последния месец към датата на отчета за финансовото състояние, или по изключение;
- цена на придобиване - за дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

2.22.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложение 21 и 24).

2.23. Оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив, се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя. Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.24. Преценки от определящо значение при прилагане на счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока степен на несигурност.

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

Преценка на имоти, машини и съоръжения

Преценка на имоти, машини и съоръжения се извършва периодично - веднъж на три-четири години. Към 31 декември 2014 година е извършена оценка от лицензиран оценител, който определя справедливите стойности на земите и сградите по метода на сравнителната стойност, а за машините и оборудването - по метода на амортизираната възстановителна стойност.

Обезценка на инвестиции

На датата на всеки финансов отчет ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции, като значително намаление на приходите или отчитане на загуби за по-продължителен период от време. През 2015 г. не е установена необходимост за извършване на обезценка на инвестициите (Приложение 15).

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхватния доход като загуба от обезценка (Приложение 8).

При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотeka, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител).

Обезценка на несъбираеми вземания се определя като по отношение на просрочените вземания се прилагат следните проценти:

До 90 дни закъснение	0%
Между 91 и 180 дни	20%
Над 181 дни	50 %
По преценка на ръководството	100%

Провизии за задължения

Провизии се признават, когато Дружеството има настоящо задължение (правно или конструктивно) в резултат на минало събитие, чието бъдещо уреждане е вероятно да породи необходимост от поток на ресурси на предприятието, включващ икономически изгоди, когато на това задължение може да бъде направена надеждна оценка.

2.25. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) на повтаряща се база – финансовите активи на разположение и за продажба, предоставени заеми и получени банкови заеми и заеми от трети лица, търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

3. ПРИХОДИ ОТ УСЛУГИ

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000
Приходи от претоварна дейност	55 647	58 187
Приходи от съхранение	11 648	7 161
Други приходи	391	529
Общо:	67 686	65 877

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи/(загуби) от дейността включват:

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000
Приходи от продажба на материали и стоки	52	16
Отчетна стойност на продадените материали	(6)	(5)
<i>Печалба (загуба) от продажба на материали</i>	46	11
Приходи от наеми на сгради, офис оборудване	494	460
Вноска в Републиканския бюджет - 50% от наеми	(247)	(236)
Приходи от финансиране	214	171
Присъдени суми по съдебни дела	50	16
Отписани задължения	34	3
Излишъци (липси) на активи	16	17
Приходи от възстановени обезценки на търговски вземания	15	-
Получени застрахователни обезщетения, неустойки по договори за щети	10	35
Други	7	5
Неустойки по договори за нанесени щети	5	8
Приходи от ликвидация на активи		1
Общо:	644	491

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000
Гориво и смазочни материали	2 901	3 541
Електроенергия	2 099	1 883
Резервни части	922	838
Гуми	760	784
Вода	843	735
Основни производствени материали	713	882
Канцеларски материали и консумативи	182	222
Краткотрайни активи, хигиенни, медикаменти	277	416
Работно и униформено облекло	237	263
Общо:	8 934	9 564

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000
Възнаграждение за ползване на Пристанищна инфраструктура	3 746	3 922
Охрана	948	847
Автосервизни услуги, техническа профилактика, ремонт на машини	748	919
Транспорт на персонал	651	669
Реклама	537	536
Канал, пречистване, третиране отпадъци, почистване шахти, галерии	348	537
Застраховки	227	208
Почистваща услуга	209	193
Услуга от външни фирми по преместване на кораби, наем техника	153	307
Граждански договори	101	142
Абонаментно обслужване	91	85
Други административни услуги+ разх.по ЕП	86	40
Съобщения и комуникации	75	87
Членски внос, копирни услуги, паркинг, преводи	51	38
Интернет, пренос на данни	43	77
Услуги по отстраняване на щети	32	10
Медицинско обслужване	29	38
Одиторски услуги	16	11
Абонаменти	3	9
Общо:	8 094	8 675

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000
Текущи възнаграждения	23 164	23 426
Разходи за социални придобивки	7 983	6 749
Вноски по социално осигуряване	6 309	6 119
Начисления за възнаграждения за непозван платен годишен отпуск	126	277
Начисления за ДОО за непозван платен годишен отпуск	28	61
Начислени суми за дългосрочни задължения по обезщетения при пенсиониране и по КТД	357	283
Общо:	37 967	36 915

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000*
Местни данъци и такси	410	410
Обезценка на материални запаси	261	-
Представителни мероприятия	66	74
Данъци върху разходите	43	44
Брак на дълготрайни активи	40	17
Дарения	39	60
Провизия по съдебно дело	38	
Брак на материални запаси	37	
Командировки	32	59
Разходи по съдебни дела	26	39
Повишаване квалификацията	12	14
Други разходи	10	12
Корекция на ДДС по чл. 79, ал.3	1	
Санкции от държавни органи	1	
Обезценка на търговски вземания		130
Приходи от възстановени обезценки на търговски вземания		(96)
Общо:	1 016	763

9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000
Разходи за лихви	136	181
Банкови такси и комисионни	15	14
Отрицателни курсови разлики	26	
Общо:	177	195

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000
Приходи от лихви	36	15
Положителни курсови разлики	19	1
Общо:	55	16

11. ДАНЪЦИ ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Разходи за данъци

Основни компоненти на данъчния разход са:

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000
Текущ разход за данъци	883	577
Отсрочени данъци	(80)	104
Всичко разходи за данъци	803	681

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Ефективните данъчни ставки за 2015 г. и 2014 г. са както следва:

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000
Печалба преди данъци	7 943	7 003
Данъчна ставка - нормативна	10%	10%
Разходи за данъци по приложимата данъчна ставка	794	708
Ефект от разходи, непризнати за данъчни цели	9	(27)
Разходи за данъци	803	681
Ефективна ставка на данъци от печалбата	10,11%	9,72%

	Отсрочени данъчни активи / (пасиви)			Отсрочени данъчни разходи / (приходи)		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
Отсрочени данъчни активи:						
Обезценка на ДМА	27	1	1	26	-	-
Обезценка на вземания (част, непризната за данъчни цели)	40	43	50	(3)	(7)	(12)
Начисление за неизползван платен отпуск, др. задължения към физ. лица	247	213	326	34	(113)	237
Провизия за обезщетения при пенсиониране	127	136	172	(9)	(36)	(11)
Провизия за задължения	39	40	59	(1)	(19)	55
Признат ДНМА	1	1	1			-
Общо:	481	434	609	47	(175)	269
Отсрочени данъчни пасиви:						
Преоценъчен резерв на неамортизируеми активи	(7)	(7)	(7)			
Преоценъчен резерв на амортизируеми активи	(312)	(402)	(491)	90	90	94
Разлика в данъчни и счетоводни амортизации	232	199	127	33	72	40
Общо:	(87)	(210)	(371)	123	161	134
Общо отсрочени данъчни активи (пасиви), нетно	394	224	238	170	(14)	403

12. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Компонентите на другия всеобхватен доход включват:

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000
Данък върху печалбата, свързан с компоненти на другия всеобхватен доход	90	90
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(533)	(183)
Друг всеобхватен доход, нетно от данък	(443)	(93)

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

13. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ/ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Машини съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Други активи	В процес на придобиване	ВСИЧКО
<i>Отчетна стойност</i>						
Салдо на 1 януари 2014	1 549	57 822	10 967	861	31	71 230
Придобити	17	3 575	808	146	127	4 673
Излезли	(6)	(57)	(1)	(24)		(88)
Салдо на 31 декември 2014	1 560	61 340	11 774	983	158	75 815
Придобити	16	3 820	98	71	(130)	3 875
Излезли		(240)	(80)	(18)		(338)
Салдо на 31 декември 2015	1 576	64 920	11 792	1 036	28	79 352
<i>Натрупана амортизация</i>						
Салдо на 1 януари 2014	794	33 010	9 668	716	-	44 188
Начислена	62	3 023	381	58		3 524
Изписана през годината	(4)	(42)	(1)	(24)		(71)
Салдо на 31 декември 2014	852	35 991	10 048	750	-	47 641
Начислена	64	3 730	475	63		4 332
Изписана през годината		(201)	(80)	(17)		(298)
Салдо на 31 декември 2015	916	39 520	10 443	796	-	51 675
Балансова стойност към 1 януари 2014	755	24 813	1 299	145	31	27 042
Балансова стойност към 31 декември 2014	708	25 349	1 726	233	158	28 174
Балансова стойност към 31 декември 2015	660	25 400	1 349	240	28	27 677

На основание безсрочен договор с ДП "Пристанищна инфраструктура" Дружеството ползва обекти публична държавна собственост (сгради и съоръжения) на стойност 182 030 хил. лв., за извършване на пристанищни услуги, свързани с обработката на товари.

Балансовата стойност на активите, представени като обезпечение по банкови кредити, (от категорията „машини, съоръжения и оборудване“) е в размер 7 902- хил. лв. (31.12.2014 г.: 8 363 хил. лв.; 1.1.2014 г.: 8 825 хил.лв.).

Отчетна стойност на напълно амортизираните активи, използвани в дейността на Дружеството е както следва:

	Земя и сгради	Машини съоръжения и оборудване	Траспортни средства	Други активи	ВСИЧКО
Салдо на 31 декември 2014	327	1 325	136	647	2 435
Салдо на 31 декември 2015	-	1 719	2 536	596	4 851

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

14. НЕМАТЕРИАЛНИ ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

Нематериалните дълготрайни активи включват програмни продукти. Балансовата им стойност е формирана от намалението на цената на придобиване в размер 259 хил. лв (31.12.2014 г. : 238 хил. лв; 1.1.2014 г.: 225 хил.лв.) с натрупаната амортизация в размер 210 хил. лв (31.12.2014 г. : 197 хил.лв; 1.1.2014 г.: 179 хил.лв.).

Годишната амортизация на нематериалните дълготрайни активи в размер 22 хил.лв. (31.12.2014 г.: 18 хил.лв; 1.1.2014 г.: 17 хил.лв.), е призната в Отчета за всеобхватния доход.

15. ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Дружеството участва с 8,9 % в капитала на Ойлтанкинг България АД.

Ойлтанкинг България АД е акционерно дружество с предмет на дейност: построяване и развиване на независими терминали, получаване, съхранение, разпределение, обработка и поддръжка на течни химически продукти. Дружеството оперира терминал за сярна киселина с местоположение в гр. Девня, Индустриална зона, Пристанище Варна-Запад.

Ойлтанкинг България АД е дъщерна компания на немската Ойлтанкинг ГмбХ, която притежава и оперира над 70 терминала за течни химически продукти в най-големите международни пристанища. Поради нетъргуване на акциите на Ойлтанкинг България АД на борсов пазар и невъзможност за определяне на справедливата им стойност към 31 декември 2013 г., участието е оценено по цена на придобиване.

През 2015 г. не са реализирани финансови приходи под формата на дивиденди за 2014 г.(2014 г: 0; 2013 г.: 100 хил.лв.).

16. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	2015	2014	1.1.2014
	BGN'	BGN'	
	000	000	BGN' 000
Резервни части	1 564	1 815	1 713
Спомагателни материали	900	1 082	1 080
Горива и смазочни материали	426	419	544
Основни материали	374	502	365
Други	3	4	3
Общо:	3 267	3 822	3 705

17. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000
Вземания от клиенти	3 977	4 546	4 993
Предоставени аванси	854	1 212	806
Данък добавена стойност за възстановяване	569	909	721
Съдебни вземания	543	508	572
Вземания от участие – дивидент			100
Обезценка на търговски и съдебни вземания	(398)	(431)	(497)
Други вземания	109	164	48
Вземания от свързани лица (бел.26)	5	6	6
Общо:	5 659	6 914	6 749

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Дружеството е определило обичаен кредитен период от 90 дни. Забава след този срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) клиентски вземания е както следва:

	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000
до 30 дни	2 779	3 001	2 725
от 31 до 90 дни	821	1 301	1 955
Общо:	3 600	4 302	4 680

Възрастовата структура на просрочените обезценени клиентски вземания е както следва:

	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000
от 91 до 180 дни	244	39	88
от 181 дни до 365	39	86	106
от 1 до 2 г.	45	65	60
над 2 г.	49	54	59
Общо:	377	244	313

Движение на коректива за обезценка на вземания

	Обезценка вземания от клиенти	Обезценка на съдебни вземания	Всичко
Салдо към 1.1.2014 г.	141	356	497
Начислени през годината	73	56	129
Възстановени обезценки	(88)	(7)	(95)
Разход за обезценки, нето	(15)	49	34
Отписани вземания	(9)	(91)	(100)
Салдо към 31.12.2014 г.	117	314	431
Начислени през годината	20	20	40
Възстановени обезценки	(56)	(3)	(59)
Разход за обезценки, нето	81	331	(19)
Отписани вземания	(6)	(8)	(14)
Салдо на коректива към 31.12.2015	75	323	398

18. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства са разпределени:

	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000
Парични средства в брой	13	26	15
Парични средства по разплащателни сметки	15 333	11 755	9 778
Предоставени депозити	-	-	-
Парични средства и парични еквиваленти:	15 346	11 781	9 793
Блокирани парични средства	-	-	4
Общо парични средства и парични еквиваленти, посочени в отчета за финансовото състояние:	15 346	11 781	9 797

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

- в лева - 6 134 хил. лв. (31.12.2014 г.: 6 765 хил.лв.; 1.1.2014 г.: 8 372 хил.лв.)
- в евро – 6 122 хил.евро – 9 023 хил.лв. (31.12.2014 г.: 2 563 хил. евро – 5 013 хил. лв.;1.1.2014 г.:725 хил.евро – 1 418 хил.лв.)
- в щатски долари – 106 хил.долара = 189 хил.лв. (31.12.2014 г.: 2 хил.долара – 3 хил.лв; 1.1.2014 г.: 2 хил.долара – 3 хил.лв.)

19. ДАНЪК ВЪРХУ ДОХОДА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Превишението на платените през текущия и предходни периоди корпоративни данъци над данъчните задължения за всеки един от представените периоди е посочено в отчета за финансовото състояние като данък върху дохода за възстановяване. В платения корпоративен данък са включени и платените авансови вноски.

	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000*	BGN' 000*
(Възстановим) дължим данък върху печалбата в началото на годината	(186)	(185)	(165)
Начислен корпоративен данък	883	577	779
Платен корпоративен данък	(764)	(699)	(684)
Възстановим (дължим) данък върху дохода в края на годината	(67)	(307)	(70)

20. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000*	BGN' 000*
Основен капитал	8 494	8 494	8 494
Натрупани печалби	7 069	5 927	2 426
Резерви	22 449	19 018	16 296
Общо:	38 012	33 439	27 216
<i>Резервите включват:</i>			
Преоценъчен резерв	10 020	9 981	9 914
Законови резерви	2 123	2 123	2 123
Други резерви	10 306	6 914	4 259
Общо:	22 449	19 018	16 296

Основен капитал

Към 31 декември 2015 г., записаният и внесен капитал на дружеството се състои от 8 493 571 акции с номинална стойност 1 лев всяка и няма промяна в размера и собствеността му спрямо 31.12.2014 г.

През 2015 година дружеството разпределя печалбата за 2014 г., в размер на 6 397 хил. лв., в съответствие с Устава и т.1 и т.3 от Разпореждане № 5 на МС от 11.06.2014 г., както следва:

- за дивиденди - 3 629 хил.лв.,
- за тантиеми за Съвета на директорите – 5 хил.лв;
- за резервите на дружеството – 2 414 хил.лв.
- за покриване на загуби от мин.години - 349 хил.лв.

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Законови резерви

Законовите резерви, в размер 2 123 хил.лв. (31.12.2014 г.: 2 123 хил. лв.), са формирани от разпределение на печалбата и включват изцяло сумите за фонд „Резервен“.

Допълнителни резерви

Към 31.12.2015 г. допълнителните резерви са в размер 10 306 хил. лв. (2014 г.: 6 914 хил. лв.) и са формирани от разпределение на печалбата през периодите и са сконтирани с внесена допълнителна вноска в Държавния бюджет съгласно ПМС №285/13.12.2013 г. в размер на 1 510 хил.лв.

И през двата периода измененията на актюерските печалби/загуби от последващи оценки – 2015 г.- 533 хил. лв., 2014 г. – 183 хил. лв. са отразени за сметка на Допълнителни резерви / Актюерски печалби и загуби.

Преоценъчен резерв

Към 31.12.2015 г. преоценъчният резерв, в размер 10 020 хил. лв. (31.12.2014 г.: 9 981 хил. лв.); е формиран от положителната разлика между справедливите стойности на имоти, машини и съоръжения и техните балансови стойности към датата на тяхната преоценка 31.12.2011 г. (респ. 31.12.2003 г.). Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно в този резерв.

Натрупаните печалби

Включват неразпределената печалба, генерирана от дейността на дружеството в нетен размер, след приспадане на данъците от печалбата.

21. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАЕМИ КЪМ БАНКИ

През 2013 г. Дружеството сключва договор за банков заем за закупуване на дълготрайни активи – 2 броя 63-тонни мобилни кранове. Погасяването се извършва на равни вноски и лихва върху намаляващия остатък.

Условията по получения дългосрочен банков заем са следните:

Година на теглене	Банка	2015 BGN' 000	2014 BGN' 000	1.1.2014 BGN' 000	Лихвен %	Срок за погасяване
2013	Райфайзенбанк България АД	3 868	5 307	6 754	тримесечен 2,7 %	EURIBO 01.08.2018 г.
	Общо	3 868	5 307	6 754		

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Към 31 декември 2015 г. задължението за получени заеми съдържа:

- дългосрочна част, за периода над една година, считано след 31.12.2016 г. – 2 412 (31.12.2014 г.: 3 860)
- краткосрочна част - в размер 1 456 хил. лв. (31.12.2014 г.: 1 447 хил. лв.)

В полза на банката-кредитори, за обезпечение на посочения по-горе заем, е учреден особен залог върху 2 бр. 63-тонни мобилни кранове и приспособления към тях на стойност 7 902 хил. лв. (31.12.2014 г.: 8 363 хил. лв.) (Приложение 13).

22. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ДРУГИ

Дългосрочните задължения към персонала включват дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране, дългосрочна провизия за задължение към наследниците на починал работник, дългосрочна провизия по съдебно дело.

Дългосрочното задължение към персонала при пенсиониране включва сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал към датата на финансовия отчет при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно изискванията на КТД работодателят е длъжен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 7 месечни брутни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. За определяне на дългосрочните си задължения към персонала дружеството е назначило актюерска оценка, като е ползвало услугите на лицензиран актюер.

На база на изготвения от актюера доклад е определено задължение към 31.12.2015 г. в размер на 2 422 хил. лв. (31.12.2014 г.: 1 978 хил. лв.; 1.1.2014 г.: 2 158 хил.лв.).

Изменението в стойността на това задължение на дружеството за изплащане на дефинирани доходи на персонала при пенсиониране е както следва:

	2015	2014	1.1.2014
	BGN'000	BGN' 000	BGN' 000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	1 471	1 834	1 938
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 1 януари	1 471	1 834	1 938
Разход, признат в отчета за всеобхватния доход	357	283	280
Плащания през периода	(446)	(646)	(384)
Актюерска (печалби) загуби, признати в отчета за другия всеобхватен доход	1 040	507	324
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 31 декември	2 422	1 978	2 158

Ефектът от обезщетенията към персонала в отчета за всеобхватния доход е както следва:

	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000
Разход за лихви за периода	75	78	91
Разход за текущ стаж за периода	282	205	189
Разход, признат в отчета за всеобхватния доход	357	283	280

При изчисляване на настоящата стойност на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи по текущия труд стаж, са спазени изискванията на Параграфи 67-69 от МСС 19 за използване на кредитния метод за прогнозираните единици. Този метод разглежда всеки

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

период от трудовия стаж, като пораждащ допълнителна единица право на доходи и измерва всяка такава единица поотделно, за да се пресметне окончателното задължение. При изчисленията за целите на дисконтирането е използван ефективен годишен лихвен процент 2.8 %. Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10- годишен матуритет), в съответствие с препоръките на Параграф 83 от МСС 19.

Данните за ръста на заплатите са предоставени от предприятието в потвърдително писмо. Размерът на очакваното увеличение на brutната заплата е както следва по години: 2016 г. – 1.0 % спрямо нивото от 2015 г., 2017 г. – 1.0 % спрямо нивото от 2016 г., 2018 г. – 1.0 % спрямо нивото от 2017 г., 2019 г. – 1.0 % спрямо нивото от 2018 г., 2020 г. и всяка следваща година – 1.0 % спрямо нивото от предшестващата я година.

Средно-претеглената дюрация на задълженията за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране по възраст и стаж е 6.3 години.

Таблица за оповестяване ефектът от увеличение и ефектът от намаление с един процент в равнището на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране.

1.		Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
1.1.	Промяна на разхода за лихви и текущ стаж за 2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	12 879	(11 426)
1.2.	Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	81 661	(73 656)
2.		Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
2.1.	Промяна на разхода за лихви и текущ стаж за 2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(1 231)	1 188
2.2.	Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(73 659)	83 364
3.		Увеличение с 1% на степените на оттегляне	Намаление с 1% на степените на оттегляне
3.1.	Промяна на разхода за лихви и текущ стаж за 2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(12 266)	10 505
3.2.	Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2015 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(79 001)	67 871

Таблица - прогноза за очакваните плащания при пенсиониране през следващите пет години

№.	Наименование	Суми при пенсиониране по възраст и стаж	Суми при пенсиониране по болест	ОБЩА СУМА
1	Плащания през 2016 г.	377 952	9 046	386 998
2	Плащания през 2017 г.	253 985	8 746	262 731
3	Плащания през 2018 г.	312 050	8 387	320 437
4	Плащания през 2019 г.	271 222	8 050	279 272
5	Плащания през 2020 г.	273 615	7 760	281 375

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Дългосрочната провизия на задължение към наследниците на починал работник произтича от правно задължение във връзка с клаузите на Колективния трудов договор на дружеството за изплащането на социална помощ при определени условия. Провизията възниква през 2011 г. Направена е надеждна оценка на стойността на задължението, дисконтираният размер на което е 16 хил. лв. към 31.12.2015 г. (31.12.2014 г.: 25 хил.лв.;1.1.2014 г.: 33 хил.лв.).

В перото е включена нетекущата част от задължение в размер на 337 хил.лв., начислено във връзка със съдебно дело, по което дружеството е осъдено да обезщети свой служител за претърпяна трудова злополука в следствие, на която е причинена пълна неработоспособност. Размерът на задължението съответства на присъдената сума от Варненски окръжен съд, която е платима на месечни вноски за срок от 20 години.

23. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000*	BGN' 000*
Задължения към персонала	3 317	3 335	4 510
Задължения към свързани лица –бел. 26	218	1 655	2 377
Търговски задължения	1 275	2 203	1 326
Задължения към социалното осигуряване	1 024	824	756
Получени аванси	1 022	1 222	573
Задължения за гаранции	318	277	236
Данък върху доходите на персонала	549	555	166
Задължения за данъци върху разходите	43	44	17
Задължения към бюджета за вноски от наеми	27	19	32
Други задължения	10	24	21
Задължения по съд.дело	55	17	558
Всичко търговски и други задължения	7 858	10 175	10 572

В стойността на задълженията към персонала и към социалното осигуряване са включени начисления за неизползван платен отпуск в размер на 186 хил. лв. (31.12.2014 г.: 389 хил. лв.; 1.1.2014 г.: 251 хил.лв.).

24. ФИНАНСИРАНИЯ

	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000
За нетекущи активи	1	11	3
За текущи активи	103	102	107
За нетекущи активи по европрограми	11	40	34
Всичко финансираня	115	153	144

Балансовата стойност на правителствените дарения за нетекущи активи представлява справедливата стойност на получените от „Пристанище Варна“ ЕАД дарения на амортизируеми активи (машини и оборудване), намалена с натрупаните амортизации за същите активи.

Балансовата стойност на правителствените дарения за оборотен капитал представлява отчетната стойност на определени резервни части със специално предназначение. Тези резервни части са получени от дружеството като част от дарение на машини и оборудване. Те могат да бъдат използвани за поддръжка и ремонт само на тези машини и оборудване. Признаването и отнасянето

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

на финансирането като приход отразява размера на вложените в поддръжката резервни части през 2015 година.

В стойността на финансирането по европрограми е отразена стойността на неамортизираната част от средствата, вложени в дълготрайни материални активи, закупени със средства от:

- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, Схема на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-2.3.03 „Безопасен труд“- за изпълнение на проект „По-добри условия на труд в „Пристанище Варна“ ЕАД в размер на 8 хил.лв.;
- Съвместна оперативна програма „Черноморски басейн 2007-2013“, Договор за партньорство към Договор за безвъзмездна помощ № 2.1.1.77205.364 MIS-ETC 2264/12.07.2013, проект „Обезпечаване сигурността на транзитни контейнери – SETRACON“ – в размер на 3 хил.лв.

25. Управление на финансовия риск

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна в справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск

Категории финансови инструменти:

Финансови активи:	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000*	BGN' 000*
Търговски и други вземания	3 978	4 434	4 957
Парични средства	15 346	11 781	9 797
Общо:	19 324	16 215	14 754

Финансови пасиви, отчитани по амортизируема стойност:	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000*	BGN' 000*
Задължения по заеми	3 868	5 307	6 754
Търговски задължения	2 892	5 255	4 666
Общо:	6 760	10 562	11 420

Управлението на риска се осъществява текущо от управлението на дружеството съгласно политиката определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Политиката, която ръководството прилага за управление на тези рискове, е обобщена по-долу.

Лихвен риск

Дейността на Дружеството е обект на риск от колебанията в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи и лихвоносните пасиви търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен.

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Финансовите активи на дружеството съдържат основно безлихвени вземания и краткосрочни депозити с фиксирана лихва (Приложение 18).

Основните финансови пасиви на дружеството включват задължения по краткосрочни безлихвени търговски задължения и лихвоносни заеми (Приложение 22,24).

Заемите са договорени с плаваща лихва, формирана чрез фиксирана надбавка: 2,7 пункта над тримесечен EURIBOR, поради което Дружеството е изложено потенциално на риск от промяна в пазарните лихвени проценти. Рискът от възможните промени в лихвените нива на тримесечния EURIBOR е несъществен за дружеството.

Ликвиден риск

Експозицията на Дружеството, свързана с ликвидния риск – възможност за безусловно погасяване на всички задължения съгласно техния падеж, не е съществена. Дружеството поддържа значителни нива на паричните средства и провежда политика на финансиране на оборотния капитал и на покупките на ДМА от натрупаната печалба, генерираща достатъчни входящи парични потоци. По-долу са представени финансовите недеривативни активи и пасиви на дружеството, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на баланса. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането и респ. задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

31 декември 2015 г.

	На поискване	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Общо
Финансови активи					
Търговски вземания	2 231	1 380	331	36	3 978
Пари и парични еквиваленти	15 346	-	-	-	15 346
Общо					19 324
Финансови пасиви					
Банкови заеми	-	371	1 085	2 412	3 868
Търговски и други задължения		2 347	545	-	2 892
Общо					6 760

31 декември 2014 г.

	На поискване	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Общо
Финансови активи					
Търговски вземания	3 007	1 301	72	54	4 434
Пари и парични еквиваленти	11 781	-	-	-	11 781
Общо					16 215
Финансови пасиви					
Банкови заеми	-	362	1 085	3 860	5 307
Търговски и други задължения		2 589	2 511	155	4 666
Общо					10 562

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

1 януари 2014 г.	На поискване	< 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Общо
Финансови активи					
Търговски вземания	2 731	2 055	122	49	4 957
Пари и парични еквиваленти	9 797	-	-	-	9 797
Общо					14 754
Финансови пасиви					
Банкови заеми	-	362	1 085	5 307	6 754
Търговски и други задължения	867	-	2 377	1 422	4 666
Общо					11 420

Валутен риск

Дружеството извършва покупки, продажби и получава заеми основно в евро. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от евроите експозиции на Дружеството е минимален. Операциите на Дружеството в другите чуждестранни валути е незначителен в общия обем за сделките. Понастоящем Дружеството няма практика да хеджира експозицията по валутни сделки.

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута (валутната структура на финансовите активи и пасиви), са представени по-долу:

31 декември 2015 година	в USD BGN' 000	в EUR BGN' 000	BGN' 000	Общо BGN' 000
Финансови активи				
Търговски и други вземания, вкл. данък	-	-	-	3 978
Пари и парични еквиваленти	189	9 023	6 134	15 346
Общо	189	9 023	6 134	19 324
Финансови пасиви				
Банкови заеми	-	3 868	-	3 868
Търговски и други задължения	-	-	2 892	2 892
Общо		3 868	2 892	6 760

31 декември 2014 година	в USD BGN' 000	в EUR BGN' 000	BGN' 000	Общо BGN' 000
Финансови активи				
Търговски и други вземания, вкл. данък	-	-	-	4 434
Пари и парични еквиваленти	3	5 013	6 765	11 781
Общо	3	5 013	6 765	16 215
Финансови пасиви				
Банкови заеми	-	5 307	-	5 307
Търговски и други задължения	-	-	5 255	5 255
Общо		5 307	5 255	10 562

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

<i>1 януари 2014 година</i>	<i>в USD</i>	<i>в EUR</i>		Общо
	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000	BGN' 000
Финансови активи				
Търговски и други вземания, вкл. данък	-	-	-	4 957
Пари и парични еквиваленти	3	1 418	8 376	9 797
Общо	3	1 418	8 376	14 754
Финансови пасиви				
Банкови заеми	-	6 754	-	6 754
Търговски и други задължения	-	-	4 666	4 666
Общо		6 754	4 666	11 420

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в отчета за финансовото състояние нетно, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания.

Дружеството е минимизирало кредитния риск, тъй като ръководството прилага добра политика относно събираемостта на вземанията от клиенти и другите вземания, както и разполага със значителни по размер ликвидни активи.

Пазарен риск

Дружеството е изложено на ценови риск главно поради променливите тенденции в цените на горивата – дизел, мазут и газьол, които се изразходват в големи количества за дейността. Дружеството няма практика да хеджира риска от промени в цените на стоките.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Дружеството цели да продължи да функционира като действащо предприятие, да поддържа оптимална капиталова структура и непрестанно да подобрява финансовите показатели за дейността си, въпреки промените в икономическите условия.

Дружеството следи собствения си капитал чрез следните показатели:

	2015	2014
	BGN' 000	BGN' 000*
Нетна печалба	7 140	6 322
Общо собствен капитал	38 012	33 439

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала към 31 декември:

	2015	2014	1.1.2014
	BGN' 000	BGN' 000*	BGN' 000*
Общо дългов капитал, включващ банкови заеми	3 868	5 307	6 754
Намален с:			
паричните средства и паричните еквиваленти	(15 346)	(11 781)	(9 797)
Нетен дългов капитал	(11 478)	(6 474)	(3 043)
Общо собствен капитал	38 012	33 439	27 216
Общо капитал	26 534	26 965	24 173
Съотношение на задлъжнялост:	(43.26)	(24.01)	(12.59)

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

26. Сделки със свързани лица

Свързани лица

Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
ДП „Пристанищна инфраструктура“

Вид на свързаност

Едноличен собственик на капитала
Предприятие под общ контрол

Ключов управленски персонал:

Петър Ивов Сеферов

Димитър Йорданов Атанасов

Марио Христов Желев

Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите
Председател на Съвета на директорите
Зам.-председател на Съвета на директорите

	2015 BGN' 000	2014 BGN' 000	1.1.2014 BGN' 000
Вземанията от свързани лица включват:			
Текущи търговски вземания	5	6	5
Всичко вземания от свързани лица	5	6	5

	2015 BGN' 000	2014 BGN' 000	1.1.2014 BGN' 000
Задълженията към свързани лица са както следва:			
Текущи търговски задължения - аванс неизпълнени дейности	218	1 655	2 377
Дългосрочно задължение по аванс неизпълнени дейности			939
Всичко задължения към свързани лица	218	1 655	3 316

Сделките със свързани лица за текущия и предходен отчетен период са както следва:

	2015 BGN' 000	2014 BGN' 000	1.1.2014 BGN' 000
Продажби на свързани лица			
Продажби на услуги на:			
<i>Предприятие под общ контрол</i>	4 558	4 764	8 461
Общо	4 558	4 764	8 461
Покупки от свързани лица			
Получени услуга по Договор за ползване и поддържане на публична държавна собственост от:			
<i>Предприятие под общ контрол</i>	5 290	5 883	8 658
Общо	5 290	5 883	8 658

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

Дружеството ползва по силата на договор с ДП „Пристанищна инфраструктура“ публична държавна собственост (пристанищна инфраструктура) за нуждите на основната си дейност.

- С двустранни протоколи за 2015 година са прихванати взаимни задължения между дружеството и ДП „Пристанищна инфраструктура“ в размер 4 234 хил. лв., без задължителното съгласие на Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Ръководството на Дружеството не счита, че ще възникнат бъдещи претенции или изходящи парични потоци в тази връзка.

Възнаграждения на ключовия ръководен персонал

Начислените възнаграждения на Съвета на директорите през 2015 година са в размер на 108 хил. лв. (2014 г.: 90 хил. лв.; 2013 г.: 76 хил. лв.).

Условия на сделките със свързани лица

Продажбите на и покупките от свързани лица, както и условията по договорите за предоставени парични заеми, се извършват по обичайни пазарни цени. Неиздължените салда в края на годината са необезпечени. За вземанията от или задълженията към свързани лица не са предоставени или получени гаранции. Преглед за обезценка се извършва всяка финансова година на база на анализ на финансовото състояние на свързаното лице и пазара, на който то оперира.

27. Счетоводни грешки и промяна на счетоводна политика

През 2014 год. Ръководството на Дружеството е установило следните грешки в отчета за финансовото състояние към 01.01.2014 г. и 31.12.2014 год. (представени по статии, подлежащи на корекции):

Статии от ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

	Прил.	1.1.2014 BGN' 000	корекция	1.1.2014 BGN' 000 Преизчислен
Неразпределена печалба	20	2 472	(46)	2 426
Търговски и други задължения	23	10 526	46	10 572

1. Към 1.1.2014 г. е коригиран размера на неразпределената печалба - намаление 46 хил.лв от признаването на Други разходи - разход за данъци/задължение към контрагент – ДП Пристанищна инфраструктура, във връзка с допълнително определено задължение за местни данъци и такси за 2013 година в размер на 46 хил.лв.

„ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА“ ЕАД

Приложения към финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2015

**Статии от ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО
СЪСТОЯНИЕ**

	Прил.	31.12.2014 BGN' 000	корекция	31.12.2014 BGN' 000 Преизчислен
Неразпределена печалба	20	6 048	(121)	5 927
Търговски и други задължения	23	10 054	121	10 175

За 2014 год. са установени следните грешки в отчета за всеобхватния доход:

**Статии от ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ
ДОХОД**

	Прил.	31.12.2014 BGN' 000	корекция	31.12.2014 BGN' 000 преизчислен
Други Разходи за дейността	8	(688)	(75)	(763)
В т.ч. Разходи за данъци		(335)	(75)	(410)
Нетна печалба за годината		6 397	(75)	6 322

2. Към 31.12.2014 г. е коригиран размера на Други разходи за дейността - разход за данъци, във връзка с допълнително определено задължение за местен данък за 2014 година в размер на 75 хил.лв.
3. Към 31.12.2014 г.в резултат на горните изменения – нетно печалбата за годината е намалена с 75 хил.лв.

28. Събития след края на отчетния период

Не са настъпили събития след края на отчетния период, които да изискват корекция или допълнително оповестяване в настоящия финансов отчет.

ДО ЕДНОЛИЧНИЯ АКЦИОНЕР НА
“ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА” ЕАД

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

Извърших одит на приложения финансов отчет на “ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА” ЕАД, включващ отчет за финансовото състояние към 31.12.2015 г., отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другата пояснителна информация.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството по негова преценка определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Тази отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения одит. Одитът бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считам, че получените одиторски доказателства представляват достатъчна и подходяща база за изразеното одиторско мнение.

0198 Калю
Донев
Регистриран одитор

Мнение

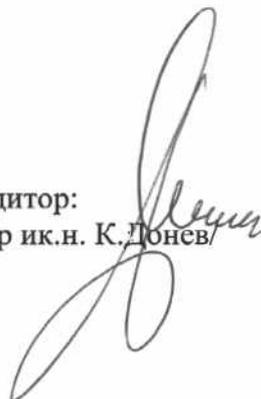
В резултат на това удостоверявам, че финансовият отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на **“ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА” ЕАД** към 31.12.2015 г., както и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания

В съответствие с изискванията на българския Закон за счетоводството се запознах с годишния доклад на ръководството за дейността на **“ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА” ЕАД** за отчетната 2015 година. Този доклад не представлява част от годишния му финансов отчет за същия период и отговорността за изготвянето му се носи от ръководството на Дружеството. Данните от годишния доклад за дейността съответстват във всички съществени аспекти на информацията, съдържаща се в Годишния финансов отчет на дружеството към 31.12.2015 г.

Дата: 11.04.2016 г.

Регистриран одитор:
/проф.д-р ик.н. К. Донев/

Адрес на одитора: Варна 9010, ул. “Разлог”, бл. 705, вх.8, ап.124,
мобилен телефон: 0889 623 994